

Vantaan vanhusneuvoston toimintakertomus 2018

Hyväksytty XX.X.2019

1. Vanhusneuvoston tehtävä ja jäsenet

Vanhuspalvelulain myötä vanhusneuvosto tuli lakisääteiseksi vuoden 2014 alusta. Uuden kuntalain mukaan 1.6.2017 (27 §) kunnanhallituksen on asetettava vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vantaan vanhusneuvoston päivitetty toimintasääntö hyväksyttiin Vantaan kaupunginhallituksen kokouksessa 28.8.2017.

Toimintasäännön mukaan Vanhusneuvosto

1. **osallistuu** ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen arviointiin yhteistyössä muiden toimielinten kanssa
2. **osallistuu** ikääntyneiden terveyttä ja hyvinvointia sekä itsenäistä suoriutumista edistävien palvelujen suunnitteluun sekä seuraa ja arvioi näiden palvelujen toteutumista
3. **edistää** ikääntyneen väestön mahdollisuutta osallistua elinoloihinsa vaikuttavien palvelujen suunnitteluun valmisteluun ja seurantaan
4. **ottaa kantaa ja antaa lausuntoja** asioista, joilla on vaikutusta iäkkään väestön elinoloihin ja iäkkäiden henkilöiden palveluihin
5. **laatii** oman toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen

Vanhusneuvosto toimikaudelle 2017-2019 nimettiin uuden toimintasäännön mukaisesti 11.9.2017 kaupunginhallituksen kokouksessa. Varsinaisia jäseniä on 12 ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Lisäksi vanhusneuvostoon on pyydetty asiantuntijaedustajat Vantaan kaupungin neljältä toimialalta ja seurakuntayhtymästä. Huhtikuusta 2018 lähtien kokouksiin osallistuu kutsuttuina edustajina myös kuuden eläkejärjestön edustajat, joilla on myös henkilökohtaiset varaedustajat. Vanhusneuvosto siirtyi keväällä 2018 hallinnollisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalta konserni- ja asukaspalveluiden toimialalle.

Vanhusneuvosto 2017– 2019

Puheenjohtaja Jussi Särkelä

Varapuheenjohtaja Raimo Huvila

Sihteerinä vuoden 2018 aikana toimivat Outi Iharvaara (tammi-maaliskuu), Lotta Silfverberg (huhti-elokuu) ja Tuija Mustajärvi (syys-joulukuu)

Varsinainen jäsen

Varajäsen

Jussi Särkelä	Jouko Koskinen
Raimo Huvila	Pertti Räisänen
Eija Salmenkivi	Maija Salmenkaita
Heimo Liimatainen	Tuula Natunen
Leena Lauren	Ritva Eskelinen
Juho Suomela	Jukka Jormola
Paula Hakanen	Sirkka Laaksonen
Pirkko Niemi	Varpu Peltonen
Pirkko Toivonen	Ester Kaljula
Sirkka Salmi- Mehtonen	Pirkko Karjalainen
Ulla-Stina Palomaa	Håkan Sandell
Kaarlo Martikainen	Reijo Söderberg

Asiantuntijaedustajat ja heidän varaedustajansa

Konserni- ja asukaspalvelut (Konsas)

Suunnittelija Leea Halmén, Aluepalvelupäällikkö Katja Syvärinen (21.2.2018 saakka)
(22.10.2018 saakka),

Kuntalaispalveluiden johtaja Iiris
Lehtonen (23.10.2018 alkaen)

Osallisuuspäällikkö Marjo Nurminen
(23.10.2018 alkaen)

Maankäytön, rakentamisen ja
ympäristön toimiala (Mato)

liikenneinsinööri Olli Tamminen

Aluearkkitehti Anitta Penttimäki (11.10.2018 saakka)

Sivistystoimen toimiala (Sivi)

Liikuntatoimen johtaja Veli-Matti
Kallistahti

Kulttuuritoimen johtaja Annukka Larkio

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala
(Soster)

vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja
Minna Lahnalampi- Lahtinen

Kotona asumisen tuen päällikkö
Päivi Keskinen

Vantaan seurakuntayhtymä
diakoni Mariela Salminen

yhteisen seurakuntatyön johtaja Pontus Salmi (11.10.
saakka), vs. yhteisen seurakuntatyön johtaja Jari Saarinen
(7.11. alkaen)

Vantaan kaupunki

Konserni- ja asukaspalveluiden toimiala
Kuntalaispalvelut

Eläkejärjestöjen edustajat ja heidän varaedustajansa (huhtikuun 2018 kokouksesta lähtien)**Varsinainen jäsen**

Irma Sihvonen / Eläkeliitto ry
Ari Martinaho / Eläkeläiset ry
Taisto Mäntynen / Eläkkeensaajat ry
Marketta Savolainen / Kansalliset Seniorit ry
Seppo Piitulainen / Vantaan kristilliset eläkeläiset ry
Anneli Karhunen / Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry

Varajäsen

Eija Savela / Eläkeliitto ry
Ilona Rosenlund / Eläkeläiset ry
Jari Eklund / Eläkkeensaajat ry
Ruben Karlsson / Svenska Pensionärer rf
Ritva Laurikainen / Julkisen alan eläkeläiset ry
Taina Kulusjärvi-Touray / Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry

2. Vanhusneuvoston toiminta

2.1 Vanhusneuvoston kokoukset, lausunnot ja kannanotot vuonna 2018

Vanhusneuvoston kokoukset

Vanhusneuvoston kokouksissa arvioitiin ja seurattiin palvelujen suunnitelmia ja niiden toteutumista. Tarpeen mukaan kutsuttiin eri asiantuntijoita esittelemään uusia toimintoja ja palvelujen suunnitelmia. Toimialojen asiantuntijat toimivat yhdyshenkilöinä vanhusneuvoston ja toimialojen välillä. Heidän tehtävänsä on tuoda toimialansa ikääntyviä koskevat aiheet vanhusneuvoston käsittelyyn ja viedä vanhusneuvoston aloitteet, kannanotot ja kehittämis ehdotukset toimialansa vastuuhenkilöiden käsiteltäviksi.

Vanhusneuvoston jäsenet ovat yhteyshenkilöitä kuntalaisiin päin. He saavat taustayhteisöiltään mielipiteitä, kokemuksia ja kehittämis ehdotuksia käsiteltäviin aiheisiin.

Vanhusneuvosto kokoontui vuonna 2018 yhteensä yhdeksän kertaa. Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen vieraili vuoden viimeisessä kokouksessa kertomassa ja keskustelemassa kaupungin ajankohtaisista asioista.

Kevään 2018 kokouksissa käsiteltiin mm. seuraavia aiheita:

- Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman 2018-2022 valmistelu
- Yleiskaavatyön valmistelu

- lääkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen riittävyys ja laatu -raportti
- Vantaan palveluverkkosuunnitelma
- Osallistuva Vantaa -malli
- Kulttuurinen vanhustyö
- Omaishoito Vantaalla
- Vantaan kaupungin talousarvio ja taloussuunnitelma vuosille 2019-2022
- Myyrmäen kaavarunko
- Etsivän ja osallistuvan vanhustyön toimintamalli

Syksyn 2018 kokousaiheita olivat mm.:

- Senioriliikunnan raamit Vantaalla
- Menokaveri-toiminta
- Kirjastojen tulevaisuus Vantaalla
- Potilas- ja sosiaaliasiamiehen toiminta
- Uusi Vantaa -organisaatiouudistus
- Kaupunginjohtajan ajankohtaiskatsaus

Lausunnot, kannanotot ja ehdotukset

Vanhusneuvosto antaa kannanottoja ja lausuntoja ikäihmisille tärkeistä asioista. Osa lausunnoista pyydetään valmistelijoiden toimesta ja osa tehdään vanhusneuvoston omasta aloitteesta. Vuonna 2018 Vantaan vanhusneuvosto antoi oma-aloitteisesti kaksi lausuntoa, joista toinen koski vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten henkilökuljetuspalvelujen kilpailuttamista ja toinen Vantaan kaupungin palveluverkkosuunnitelmaa 2018-2027 ja talousarvioesitystä 2019. Lisäksi vanhusneuvosto otti kaupunginjohtajan vierailun yhteydessä 8.11. kokouksessaan kantaa siihen, että sen tosiasialliset vaikuttamismahdollisuudet on huomioitava Uusi Vantaa -organisaatiouudistuksen yhteydessä.

Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostot päättivät syksyn tapaamisessaan julkaista yhteisen kannanoton HSL:n seniorialennukseen liittyen. Lisäksi samasta aiheesta julkaistiin Helsingin Sanomissa Helsingin vanhusneuvoston valmisteleva mielipidekirjoitus, jossa kaikki pääkaupunkiseudun vanhusneuvostot olivat mukana.

2.2 Vanhusneuvoston toiminta Vantaan kaupungin ikääntyneiden palveluiden parantamiseksi ja turvaamiseksi

Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman 2018- 2022 laatimiseen ja seurantaan osallistuminen

Vanhusneuvostosta oli edustus ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman 2018-2022 valmisteluryhmässä, ja asiaa käsiteltiin myös vanhusneuvoston kokouksissa. Kaupungin uusi hyvinvointiohjelma, johon ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma sisältyy, hyväksyttiin kaupunginhallituksessa maaliskuussa 2018 ja kaupunginvaltuustossa huhtikuussa 2018. Vanhusneuvosto seuraa hyvinvointisuunnitelman toteutumista kokouksissaan.

Vanhuspalvelulain toteutumisen seuranta

Vanhusneuvosto käsitteli kokouksissaan vanhuspalvelulain edellyttämiä palveluja ja niiden laatua eri näkökulmista, esimerkiksi läkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen riittävyys ja laatu -raporttia, etsivää ja osallistuvaa vanhustyötä, kuuden suurimman kaupungin palvelujen ja niiden kustannusten vertailua, kotihoidon tilannetta ja perhehoitoa.

Uusi Vantaa -organisaatiouudistuksen valmisteluun osallistuminen

Vantaan kaupunki järjesti vaikuttamistoimielimille Uusi Vantaa -yhteistilaisuuden 23.10.2018. Tilaisuuteen osallistui viisi henkilöä kustakin vaikuttamistoimielimestä. Tarkoituksena oli saada toimielinten asiantuntemus edustamansa ryhmän osalta osaksi Vantaan organisaatiouudistuksen (ns. Uusi Vantaa) valmistelua. Tilaisuudessa kerättiin osallistujien näkemyksiä mm. viestintään, osallisuuteen, päätöksentekoon ja palveluihin liittyen.

Ikääntyneiden liikenneturvallisuus

Vantaan terveystoimet ja vanhusneuvosto järjestivät yhdessä Liikenneturvan kanssa avoimen ja maksuttoman ikäautoilijan teematilaisuuden Tikkurilassa 12.9.2018. Tilaisuuden tarkoituksena oli auttaa osallistujia ymmärtämään ikääntymisen vaikutuksia ajokykyyn ja ajamiseen ja antaa tietoa ikäautoilijan tyypillisistä vaaratilanteista ja siitä, miten niitä voi välttää. Tilaisuudessa oli runsaasti osallistujia.

Muu toiminta

Vanhusneuvostoa ei pyydetty vuoden 2018 aikana mukaan Vantaan kaupungin toimialojen palvelujen kehittämiseen eikä ennakko vaikutusten arviointitilaisuuksiin.

Yhteistyö muiden kaupunkien vanhusneuvostojen kanssa

Pääkaupunkiseudun vanhusneuvostojen tapaaminen pidettiin Helsingissä 23.10.2018. Tapaamiseen osallistui yhteensä 28 vanhusneuvoston jäsentä (+ sihteeri) Helsingistä, Espoosta, Kauniaisista ja Vantaalta. Vantaalta tilaisuuteen osallistui kuusi jäsentä (+sihteeri). Tapaamisessa oli HSL:n asiantuntijapuheenvuoro seniorialennukseen liittyen, ja lisäksi kuultiin kuulumiset kuntien vanhusneuvostojen ajankohtaisista asioista.

2.3 Myönteisen vanhuskäsityksen edistäminen

Vanhusneuvostolla on oma sivusto Vantaan kaupungin nettisivujen osana. Vanhusneuvoston omia sivuja ylläpidettiin viemällä sinne toimintasuunnitelma, uutiskirjeet, lausunnot, kannanotot ja muita ajankohtaisia asioita.

Vanhusneuvoston esityslistat ja pöytäkirjat ovat nähtävillä 31.8.2015 alkaen Vantaan kaupungin nettisivuilla sekä lisäksi marraskuusta 2017 Vantaan kaupungin luottamushenkilöiden extranet-sivustolla.

Vantaan vanhusneuvostolla on oma esite, jota jäsenet jakavat tarpeen mukaan. Esite vaatii päivittämistä vanhusneuvoston siirryttyä hallinnollisesti asukaspalveluiden toimialalle. Vanhusneuvosto julkaisi vuoden aikana kuusi uutiskirjettä, jotka julkaistiin vanhusneuvoston nettisivuilla ja lähetettiin sähköisesti uutiskirjeen tilanneille. Vuonna 2019 erillistä uutiskirjettä ei enää julkaista, sillä kaikille avoimet kokousasiakirjat antavat hyvän kuvan vanhusneuvoston toiminnasta.

Loppuvuodeksi suunniteltu glögitilaisuus sidosryhmille päätettiin resurssisyistä jättää järjestämättä.

2.4. Muu toiminta

Vanhusneuvoston edustaja osallistui Uusimaa 2019 -hankkeen 21.11.2018 järjestämille maakuntatreffeille, joille oli kutsuttu edustajat kaikista Uudenmaan kuntien lakisääteisistä vaikuttamistoimielimistä. Tilaisuuden tavoitteina oli mm. miettiä maakunnan tulevien vaikuttamistoimielinten tehtäviä ja luoda toimintatapoja tulevan maakunnan ja kuntien vaikuttamistoimielinten yhteistyölle. Tilaisuudessa ehdotettiin, että maakuntaan perustettaisiin jo valmisteluvaiheessa vanhusneuvosto, jossa olisi edustajia kaikista niistä kunnista, joissa on jo kunnallinen vanhusneuvosto.